Danıştay İDDK., E. 2022/2499 K. 2022/3264 T. 14.11.2022

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No.: 2022/2499
Karar No.: 2022/3264
Karar tarihi: 14.11.2022
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

İDDK., E. 2022/2499 K. 2022/3264 T. 14.11.2022

T.C.

D A N I Ş T A Y

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2022/2499

Karar No : 2022/3264

TEMYİZ EDEN (DAVALILAR) : 1- … Bakanlığı

VEKİLİ : Av. …

2- … Odaları Birliği

VEKİLİ : Av. …

3- … Odası

KARŞI TARAF (DAVACI) : …

VEKİLİ : Av. …

İSTEMİN KONUSU: Danıştay Sekizinci Dairesinin 11/02/2022 tarih ve E:2018/4865, K:2022/792 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: 21/02/1990 tarih ve 20440 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinin, 29/11/1991 tarih ve 21066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin ve Kastamonu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının … tarih ve … sayılı işleminin iptali ile davacının şimdiye kadar yapmış olduğu nispi aidat ödemeleri toplamı olan 4.000,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 11/02/2022 tarih ve E:2018/4865, K:2022/792 sayılı kararıyla; davalı idarenin usule ilişkin itirazları yerinde görülmeyerek işin esasına geçilmiş,

Anayasa'nın 124. ve 135. maddeleri, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 14. maddesi, 15. maddesinin 4. fıkrası, 16. ve 50. maddelerinde yer alan kurallar aktarılarak,

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi yönünden;

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde, "Nispi Aidat: Çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensupları ile bu listeye kayıtlı olmasalar dahi mesleki şirketlere ortak olan meslek mensuplarından alınan aidattır. Oda üyelerinden; bireysel olarak mesleki faaliyette bulunanlar, bir önceki yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesindeki mesleki kazancının, şirket ortağı olanlar ise dağıtılsın veya dağıtılmasın beyan edilen kurum kazancından payına düşen tutarın % 1'ini nispi aidat olarak öderler. Aidatların ödeme zamanları ile konuya ilişkin diğer usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenir." hükmüne yer verildiği,

3568 sayılı Kanun'un öngördüğü meslek mensuplarının ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, bu mesleklerin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amaçları doğrultusunda, odaların meslek mensubu üyelerinden alacağı aidatı belirlemesinin kamu yararı ve hizmet gereği olduğu,

Serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlere üyesi olduğu odaya aidat yükümlülüğü yüklenmesinde Kanun maddesinin öngördüğü amaca, kamu yararı ve hizmet gerekleri bakımından hukuka aykırılık bulunmamakta ise de; üyelere özel ve farklı hizmet verilmesi söz konusu olmamasına rağmen, üyeler arasında fiili olarak çalışan ve çalışmayan ayrımı yapılmak suretiyle ve çalışan üyeler arasında da elde edilen gelirin belli bir oranını odaya aidat olarak ödeme yükümlülüğü yüklemek suretiyle, odanın kuruluş amacını aşar nitelikte, üyeler arasında farklılık oluşturacak şekilde düzenlemeler getirildiğinin anlaşıldığı,

Bu itibarla, maktu aidata ilave olarak gelire göre nispi aidat alınmasına ilişkin Yönetmelik düzenlemesinin, Kanun maddesinin öngördüğü amaca, kamu yararı ve hizmet gerekleri bakımından hukuka ve mevzuata aykırılık oluşturduğu,

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları İle Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi ile Kastamonu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının … tarih ve … sayılı işlemi yönünden;

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları İle Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinde, nispi aidatın her yıl Mayıs ve Ekim aylarında ödeneceğinin düzenlendiği,

Dairelerinin 14/06/2017 tarih ve E:2015/9561 K:2017/5316 sayılı kararı ile anılan Yönetmelik'in nispi aidata ilişkin 10. maddesinin iptaline karar verildiği, dolayısıyla hukuka aykırı olduğu tespit edilerek iptaline karar verilen nispi aidatın ödeme tarihlerinin düzenlendiği dava konusu düzenlemede de hukuka uyarlık bulunmadığı,

Söz konusu Yönetmelik hükümlerine dayalı olarak tesis edilen Kastamonu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası işleminin de belirtilen nedenlerle iptali gerektiği,

Davacının şimdiye kadar yapmış olduğu nispi aidat ödemeleri toplamı olan 4.000,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemi yönünden;

Hukuka aykırılığı saptanan Yönetmelik hükümlerine dayalı olarak davacının ödemek zorunda kaldığı dava konusu tutarın tazmini gerektiği gerekçeleriyle,

21/02/1990 tarih ve 20440 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinin, 29/11/1991 tarih ve 21066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları İle Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin ve Kastamonu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının … tarih ve … sayılı işleminin iptaline, davacının şimdiye kadar yapmış olduğu nispi aidat ödemeleri toplamı olan 4.000,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte ödenmesine karar verilmesi isteminin kabulüne karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davalı idareler tarafından, nispi aidat düzenlemesinin, üyelerin durumu ve ödeme imkanları dikkate alarak adil ve objektif bir aidat uygulamasını amaçladığı, 3568 sayılı Kanun'un 50. maddesinin verdiği üyelik aidatlarına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisine dayanılarak tesis edildiği, iptaline karar verilen düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmadığı, nispi aidatların ödenmesinden itibaren altmış günlük yasal dava açma süresi içinde iadesinin istenmediği, bu nedenle davanın iadeye ilişkin kısmının süre aşımı yönünden reddi gerektiği, öte yandan, davacının 2006 yılından bu yana ne kadar nispi aidat ödediği hususu araştırılmadan davacı tarafından ödendiği iddia edilen tutarının tamamının iadesine karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ …'NIN DÜŞÜNCESİ : Temyize konu Daire kararının kısmen onanması, kısmen bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden davalı idarelerden Hazine ve Maliye Bakanlığının yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacı, serbest muhasebeci mali müşavir olarak faaliyet göstermektedir.

Kayıtlı olduğu Kastamonu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasına yaptığı 02/11/2017 tarihli başvuruda; Danıştay Sekizinci Dairesinin 28/01/2016 tarih ve E:2015/9561 sayılı kararıyla, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin durdurulduğu belirtilerek nispi aidatların terkin edilmesi istenilmiş, 2006-2016 yılları arasında Odaya ödemiş olduğu nispi aidatları talep etme hakkının saklı olduğu bildirilmiştir.

Söz konusu başvuru üzerine tesis edilen … Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının … tarih ve … sayılı işleminde; Danıştay Sekizinci Dairesinin 28/01/2016 tarih ve E:2015/9561 sayılı kararı ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin

durdurulduğu, ancak anılan Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi halen yürürlükte olduğundan, nispi aidatların Odalarınca tahsil edilmesine devam edileceği belirtilmiştir.

Bunun üzerine temyizen incelenen dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT :

3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun "Odaların gelirleri" başlıklı 16. maddesinde, "Odaların gelirleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Odaya giriş ücreti,

b) Yıllık üye aidatları,

c) Yardım ve bağışlar,

d) Mesleki eğitime yönelik kurs ve staj ücretleri ile diğer çeşitli gelirler.

Meslek mensuplarından kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ile mesleği fiilen icra etmeyenler, odaya giriş ücreti ve yıllık üye aidatlarını yüzde elli indirimli olarak öderler." hükmü yer almaktadır.

21/02/1990 tarih ve 20440 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinde, "Odanın gelirleri aşağıda gösterilmiştir:

...

b) Yıllık üye aidatları: Maktu ve nispi olarak ikişekilde tespit olunur.

1)Maktu yıllık aidat: Memur maaşı taban aylığı katsayısının en az 200, en fazla 400 rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, odaya kayıtlı bütün üyeler tarafından ödenir.

2) Nispi Aidat: Çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensupları ile bu listeye kayıtlı olmasalar dahi mesleki şirketlere ortak olan meslek mensuplarından alınan aidattır. Oda üyelerinden; bireysel olarak mesleki faaliyette bulunanlar, bir önceki yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesindeki mesleki kazancının, şirket ortağı olanlar ise dağıtılsın veya dağıtılmasın beyan edilen kurum kazancından payına düşen tutarın % 1'ini nispi aidat olarak öderler. Aidatların ödeme zamanları ile konuya ilişkin diğer usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenir.

..." hükmü yer almıştır.

29/11/1991 tarih ve 21066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in "Yıllık Aidat" başlıklı 6. maddesinde, "Yıllık aidat her yıl alınan aidat olup, maktu ve nispi olmak üzere iki çeşittir.

a) Maktu Aidat: Odaya kayıtlı her meslek mensubunun ödemekle zorunlu olduğu aidattır.

b) Nispi Aidat: Çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensupları ile bu listeye kayıtlı olmasalar dahi mesleki şirketlere ortak olan meslek mensuplarından alınan aidattır.",

"Nispi aidatın tespiti" başlıklı 10. maddesinde, "Oda üyelerinden;

a) Bireysel olarak mesleki faaliyette bulunanlar, bir önceki yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesindeki mesleki kazancının % 1'ini,

b) Şirket ortağı olanlar, dağıtılsın veya dağıtılmasın beyan edilen kurum kazancından payına düşen tutarın % 1'ini,

nispi aidat olarak öderler.

Şirket ortaklarının her birince ödenecek nispi aidat, gelir vergisi mükellefi olan meslek mensuplarından en az nispi aidat ödeyenden daha düşük olamaz.

Bireysel olarak mesleki faaliyette bulunmakla beraber, aynı zamanda sorumluluk üstlenmeksizin bir veya daha fazla mesleki şirkete ortak olan meslek mensupları, hem bireysel mesleki faaliyeti hem de şirket ortaklığı dolayısıyla nispi aidat öderler.

Tahakkuk ettirilecek nispi aidat miktarı, maktu aidat miktarlarının 1 katından az ve 20 katından fazla olamaz.",

"Oda Aidatlarının Ödeme Zamanları" başlıklı 14. maddesinde, "Üyeler, yükümlü oldukları aidat ve diğer ödentileri, bağlı odalarına aşağıda belirtildiği şekilde öderler

...

b) Maktu Yıllık Aidat: Her yıl Ocak ayı içinde,

c) Nispi Aidat: Her yıl Mayıs ve Ekim aylarında,

..." hükümlerine yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Daire kararının iptale ilişkin kısmı yönünden;

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi yukarıda açıklanan Danıştay Sekizinci Dairesi kararının iptale ilişkin kısmı, aynı gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş olup temyiz dilekçelerinde ileri sürülen iddialar, kararın anılan kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Daire kararının kabule ilişkin kısmı yönünden;

Uyuşmazlık, serbest muhasebeci mali müşavirler ile yeminli mali müşavirlerin elde ettikleri yıllık gelirlerinin belirli bir oranını nispi aidat olarak Odaya ödemeleri gerektiği hususunu düzenleyen Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının

Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yargı kararı ile yürütmesinin durdurulması üzerine, davacının geçmişe dönük olarak 2006-2016 yılları arasında Odaya ödemiş olduğu nispi aidatların iadesi isteminden kaynaklanmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü için, bir düzenleyici işlemin yargı kararı ile iptal edilmesinin, bu düzenlemeye dayalı olarak haklarında bireysel işlem tesis olunan, ancak süresi içerisinde bu işlemlere karşı dava açmayan üçüncü kişiler üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

İdari işlemler yargı merciince iptal edilmedikçe veya idarece geri alınmadıkça hukuka uygunluk karinesinden yararlanarak hüküm ve sonuçlarını doğurur. Menfaati ihlal edilen kişi bu işlemin iptalini 2577 sayılı Kanun'da belirtilen dava açma süresi içerisinde isteyebilir. Kural olarak, idari işlemler, yargı merciince verilen iptal kararı ile tesis edildiği tarihten itibaren hukuk aleminden kalkar. Ancak, bir düzenleyici işlemin iptal edilmiş olması, bu düzenlemeye dayalı tesis edilen ve süresi içerisinde dava konusu edilmeyen bireysel işlemlerin tamamını kendiliğinden hukuk aleminden kaldırmaz. Nitekim, bu husus doktrinde de "... Düzenleyici bir işlem iptal edilmiş ise iptal edilen düzenleyici işleme dayanılarak, iptalden önce yapılmış olan bireysel işlemler bundan etkilenmezler. Bunların da iptali isteniyorsa süresi içerisinde iptalleri için dava açılması gerekir..." şeklinde ifade edilmiştir. (Gözübüyük, Ş., Yönetsel Yargı, 7. Baskı, S Yayınları, Sevinç Matbaası, Ankara 1990, s.224).

Öte yandan, bir genel düzenleyici işlemin iptal edilmesi durumunda, verilen yargı kararının, sadece o davayı açanı değil, bu genel düzenleyici işlem ile ilgili diğer kişileri de etkileyeceği kuşkusuzdur. Düzenleyici işlemlere yönelik iptal kararları, üçüncü kişiler bakımından da hüküm ifade etmekle birlikte, söz konusu düzenleyici işlemin iptali için süresinde dava açmayan üçüncü kişilerin, iptal kararlarının hukuki sonuçlarından yararlanmaları ileriye dönük yapılacak uygulamalar ile sınırlıdır.

Bu açıklamalar ışığında dava konusu uyuşmazlık değerlendirildiğinde;

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in bazı maddelerinin iptali istemiyle açılan başka bir davada, Danıştay Sekizinci Dairesinin 28/01/2016 tarih ve E:2015/9561 sayılı kararıyla, "... 3568 sayılı Yasanın 16. maddesinde oda gelirleri arasında yıllık üye aidatlarının da sayıldığı; davaya konu olan Yönetmelikte ise yıllık aidatların, yasada yer almamasına karşın maktu ve nisbi aidatlar olarak ikiye ayrılarak herbiri için ayrı ayrı hesaplama yöntemi getirildiği ve çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensuplarının maktu aidatın yanında elde ettikleri yıllık gelirlerinin belirli bir oranını da nispi aidat olarak ödemek zorunda bırakıldıkları dosyadan anlaşılmaktadır. Bu itibarla, Yasada açıkça öngörülmemesine karşın dava konusu Yönetmelikle meslek mensuplarının yıllık kazançlarının belirlenen oran üzerinden nispi aidat ödemesi yönünde düzenleme içeren maddelerde hukuka uyarlık bulunmamaktadır." gerekçesiyle Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Esas aşamasında ise Danıştay Sekizinci Dairesinin 14/06/2017 tarih ve E:2015/9561, K:2017/5316 sayılı kararıyla söz konusu düzenlemelerin iptaline karar verilmiş, anılan kararın iptale ilişkin kısmı Kurulumuzun 18/03/2019 tarih ve E:2017/3171, K:2019/1169 sayılı kararıyla onanmıştır.

Bu itibarla, söz konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulduğu tarihten sonra anılan Oda üyelerinden nispi aidat alınmasına hukuken olanak bulunmamaktadır. Öte yandan, davacının yürütmeyi durdurma kararından önce Odaya ödemiş olduğu nispi aidatlara karşı süresinde dava açmadığı ve bunların davacı yönünden kesinleştiği görülmektedir. Dolayısıyla, düzenleyici işlemin yürütmesinin durdurulmasının, bu düzenleyici işleme dayanılarak davacıdan alınan nispi aidatların geçmişe dönük olarak davacıya ödenmesi sonucunu doğurmayacağı açıktır.

Bu nedenle, davacının 2006-2016 yılları arasında Odaya ödemiş olduğu nispi aidatların iadesine karar verilmesi talebinin yürütmeyi durdurma tarihinden (28/01/2016) önceki kısmının yerine getirilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davacının nispi aidat ödemeleri toplamı olan 4.000,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte ödenmesine karar verilmesine yönelik isteminin yürütmeyi durdurma tarihinden (28/01/2016) sonraki kısmının kabulüne, geriye kalan kısmının ise reddine karar verilmesi gerekirken, tamamının kabulüne karar verilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idarelerin temyiz istemlerinin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2. Danıştay Sekizinci Dairesinin temyize konu 11/02/2022 tarih ve E:2018/4865, K:2022/792 sayılı kararının iptale ilişkin kısmının ONANMASINA,

3. Anılan Daire kararının kabule ilişkin kısmının BOZULMASINA,

4. Bozulan kısım yönünden yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Daireye gönderilmesine,

5. Kesin olarak, 14/11/2022 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasında, dava açma süresinin, özel yasalarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış gün olduğu, aynı maddenin 4. fıkrasında, ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresinin, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlayacağı, ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililerin, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem ya da her ikisine karşı dava açabilecekleri belirtilmiştir.

Buna göre, ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlayan dava açma süresi içerisinde idari davaya konu edilmeyen düzenleyici işlemlerin, bu tarihten sonra davaya konu edilebilmeleri için, ilgili hakkında uygulama işlemi yapılmış olması, uygulama işleminin ise birlikte dava konusu yapıldığı düzenleyici işlemin uygulanması niteliğinde bulunması gerekmektedir. 2577 sayılı Kanun'un 7. maddesinde sözü edilen "uygulama işlemi" kavramı, kuralkoyucu nitelikteki düzenleyici işlemlere dayanılarak ilgililer hakkında tesis edilen ve onların menfaatlerinin ihlal edilmesi sonucunu doğuran, başka bir ifadeyle hukuksal durumlarında değişiklik doğuran işlemleri ifade etmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; dava konusu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinin dava tarihinde yürürlükte bulunan değişik halinin 04/08/2015 tarih ve 29435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin dava tarihinde yürürlükte bulunan değişik halinin ise 14/05/2015 tarih ve 29355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı, ilân tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlayan altmış günlük dava açma süresi içinde dava açılmadığı, … Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası tarafından … tarih ve … sayılı işlemin tesis edilmesi üzerine, söz konusu işlemin uygulama işlemi olduğu belirtilerek 14/03/2018 tarihinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından … Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasına yapılan 02/11/2017 tarihli başvuruda; Danıştay Sekizinci Dairesinin 28/01/2016 tarih ve E:2015/9561 sayılı kararıyla, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin durdurulduğu belirtilerek nispi aidatların terkin edilmesinin istenilmesi ve 2006-2016 yılları arasında Odaya ödemiş olduğu nispi aidatları talep etme hakkının saklı olduğunun bildirilmesi üzerine anılan Oda tarafından tesis edilen … tarih ve … sayılı işlemde; Danıştay Sekizinci Dairesinin 28/01/2016 tarih ve E:2015/9561 sayılı kararı ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin durdurulduğu, ancak anılan Yönetmelik'in 14. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi halen yürürlükte olduğundan, nispi aidatların Odalarınca tahsil edilmesine devam edileceği belirtilmiştir.

Bu durumda, davacı hakkında tesis edilen … tarih ve … sayılı işlemin, dava konusu Yönetmelik hükümleri uyarınca tesis edilmiş uygulama işlemi niteliğinde olmadığı görülmektedir.

Bu itibarla, dava konusu Yönetmelik hükümlerine karşı Resmî Gazete'de yayımlandıkları 04/08/2015 ve 14/05/2015 tarihinden itibaren altmış gün içinde dava açılması gerekirken, dava açma süresi geçirildikten sonra, 14/03/2018 tarihinde açılan davanın süre aşımı nedeniyle esasını inceleme olanağı bulunmamaktadır.

Öte yandan, İdare Hukuku ilkelerine göre, iptal kararları, iptali istenilen işlemi tesis edildiği tarih itibarıyla ortadan kaldırarak, o işlemin tesisinden önceki hukuki durumun geri gelmesini sağlar. Bir genel düzenleyici işlemin iptal edilmesi durumunda, verilmiş olan yargı kararının, sadece o davayı açanı değil, bu genel düzenleyici işlem ile ilgili diğer kişileri de etkileyeceği kuşkusuzdur. Bu nedenle, iptal edilen bir düzenleyici işlemden dolayı, menfaati veya hakkı ihlal edilen kişinin, iptal kararının doğurduğu sonuçlardan yararlanmak amacıyla idareye başvurabileceğinin kabulü gerekir.

Bu bağlamda, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Üye Aidatları ile Birlik Paylarının Tespitine Ait Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile 10. maddesinin yürütmesinin durdurulması üzerine davacı tarafından … Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasına yapılan 02/11/2017 tarihli başvurunun, 2006-2016 yılları arasında Odaya ödemiş olduğu nispi aidatları talep etme hakkının saklı olduğunun bildirilmesine ilişkin bir başvuru olduğu, söz konusu nispi aidatların iadesine yönelik 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken bir başvuru olmadığı ve nispi aidatların iadesi bakımından dava açma süresini canlandırmayacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, … Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının … tarih ve … sayılı işlemi yönünden davanın incelenmeksizin reddine, dava konusu Yönetmelik hükümleri ile davacının nispi aidat ödemeleri toplamı olan 4.000,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemi yönünden ise davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken, esastan verilen temyize konu Daire kararının bozulması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.